

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2011-2012

4 AVRIL 2012

Proposition de loi spéciale complétant l'article 92bis de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, en ce qui concerne la communauté métropolitaine de Bruxelles

(Déposée par MM. Alexander De Croo, Philippe Moureaux, Dirk Claes, Mme Christine Defraigne, MM. Bert Anciaux, Marcel Cheron, Mme Freya Piryns et M. Francis Delpérée)

DÉVELOPPEMENTS

Bruxelles constitue un pôle économique de première importance, tant à l'échelle belge qu'européenne. Son influence socio-économique dépasse largement le territoire des dix-neuf communes de la Région de Bruxelles-Capitale. La zone socio-économique de son «hinterland», compte tenu de l'habitat, des migrations, du travail et des échanges entre le centre et la périphérie constitue une zone métropolitaine s'étendant sur plusieurs dizaines de communes, situées en Flandre et en Wallonie.

Des relations de coopération étroites entre Bruxelles et son hinterland sont essentielles et mutuellement profitables aux trois régions et à l'ensemble du pays. Ces relations sont particulièrement importantes dans les domaines de l'emploi, de l'économie, de l'aménagement du territoire, de la mobilité, de travaux publics ou encore de l'environnement.

Afin de promouvoir activement cette coopération, une communauté métropolitaine de Bruxelles est créée. Les régions sont membres de la communauté métropolitaine et les représentants de leur gouvernement y siègeront. Toutes les communes de l'ancienne province de Brabant de même que l'autorité fédérale

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2011-2012

4 APRIL 2012

Voorstel van bijzondere wet tot aanvulling van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wat de hoofdstedelijke gemeenschap van Brussel betreft

(Ingediend door de heren Alexander De Croo, Philippe Moureaux, Dirk Claes, mevrouw Christine Defraigne, de heren Bert Anciaux, Marcel Cheron, mevrouw Freya Piryns en de heer Francis Delpérée)

TOELICHTING

Brussel vormt een zeer belangrijke economische pool, zowel op Belgische als op Europese schaal. Zijn sociaal-economische invloed strekt zich veel verder uit dan het grondgebied van de negentien gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. De sociaal-economische zone van zijn «hinterland», rekening houdend met het woonmilieu, de migraties, de tewerkstelling en de uitwisselingen tussen het centrum en de rand, beslaat een grootstedelijke zone die zich uitstrekt over meerdere tientallen gemeenten, die in Vlaanderen en Wallonië liggen.

Nauwe samenwerkingsverbanden tussen Brussel en zijn hinterland zijn essentieel en wederzijds voordelig voor elk van de drie gewesten en voor gans het land. Deze verbanden zijn in het bijzonder belangrijk op het vlak van werk, economie, ruimtelijke ordening, mobiliteit, openbare werken en milieu.

Om deze samenwerking actief te promoten, wordt een hoofdstedelijke gemeenschap van Brussel opgericht. De gewesten zijn lid van de hoofdstedelijke gemeenschap en de vertegenwoordigers van hun regeringen zullen er in zetelen. Alle gemeenten van de voormalige provincie Brabant evenals de federale

sont membres de droit de la communauté métropolitaine. Les provinces du Brabant flamand et du Brabant wallon seront libres d'y adhérer.

Il va sans dire que la référence aux provinces est sans préjudice de l'exercice complet de l'autonomie des régions à l'égard des provinces, mentionné dans la disposition transitoire, ajoutée à l'article 195 de la Constitution. Par ailleurs, en ce qui concerne la référence faite aux communes des provinces du Brabant flamand et du Brabant wallon, il est entendu que la signification du mot « province » ou « provinces » utilisé dans les présents développements ainsi qu'à l'article 2 de la présente proposition de loi spéciale, est limitée à sa seule signification territoriale, en dehors de toute signification institutionnelle, en cohérence avec la volonté du constituant manifestée dans le cadre de la révision de l'article 195 de la Constitution.

Cette communauté métropolitaine aura pour mission d'organiser la concertation entre les membres de la communauté métropolitaine sur des sujets de compétence régionale et d'importance transrégionale. Les trois régions concluent un accord de coopération pour fixer les modalités et l'objet de cette concertation.

C'est au sein de la communauté métropolitaine que se tiendra la concertation entre les trois régions relative à la mobilité, à la sécurité routière et aux travaux routiers, de, vers et autour de Bruxelles. Les concertations organisées au sein de la communauté métropolitaine (article 92*bis*, § 7, alinéa 1^{er}, proposé) se distinguent des concertations prévues par l'article 6, §§ 2 à 3*bis*, de la loi spéciale du 8 août 1980 puisqu'elles ne constituent pas des règles de répartition de compétence au sens de l'article 30*bis* de la loi spéciale du 6 janvier 1989 relative à la Cour constitutionnelle, ni des formes substantielles au sens de l'article 14*bis* des lois coordonnées sur le Conseil d'État. Par conséquent, le défaut de concertation au sein de la communauté métropolitaine ne pourra en aucune manière affecter la validité des décisions prises par les autorités compétentes.

Une concertation prévue par la présente proposition fait toutefois exception à ce qui précède: le fait de fermer ou de rendre inutilisables les accès et sorties du ring autoroutier de Bruxelles (R0) devra désormais faire l'objet d'une concertation préalable entre les régions (l'article 92*bis*, § 7, alinéa 3, proposé). Comme pour ce qui concerne les concertations visées à l'article 6, §§ 2 à 3*bis*, de la loi spéciale du 8 août 1980, le non-accomplissement de cette concertation avant tout acte légal ou administratif ayant pour effet de fermer ou de rendre inutilisable un accès ou une sortie du ring autoroutier de Bruxelles (R0) consistera, selon le cas, en une violation d'une règle répartitrice de compétence (article 30*bis* de la loi spéciale du 6 janvier

overheid zijn van rechtswege lid van de hoofdstedelijke gemeenschap. De provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant zullen er vrijwillig bij kunnen aansluiten.

Het spreekt voor zich dat de verwijzing naar de provincies geen afbreuk doet aan de volledige uitoefening van de autonomie van de gewesten met betrekking tot de provincies, vermeld in de overgangsbepaling die is toegevoegd aan artikel 195 van de Grondwet. Overigens wordt met betrekking tot de verwijzing naar de gemeenten van de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant verduidelijkt dat de betekenis van het in deze toelichting en in artikel 2 van dit voorstel van bijzondere wet gebruikte woord « provincie » of « provincies » beperkt is tot zijn territoriale betekenis, los van elke institutionele betekenis, in overeenstemming met de in het kader van de herziening van artikel 195 van de Grondwet uitgedrukte wil van de grondwetgever.

Deze hoofdstedelijke gemeenschap zal als taak hebben het overleg tussen de leden van de hoofdstedelijke gemeenschap te organiseren over onderwerpen waarvoor de gewesten bevoegd zijn maar die meerdere gewesten aanbelangen. De drie gewesten sluiten een samenwerkingsakkoord om de nadere regels en het voorwerp van dit overleg vast te leggen.

In de hoofdstedelijke gemeenschap zullen de drie gewesten overleggen over de mobiliteit, de verkeersveiligheid en de wegenwerken vanuit, naar en rond Brussel. Het in de hoofdstedelijke gemeenschap georganiseerde overleg (het voorgestelde artikel 92*bis*, § 7, eerste lid) onderscheidt zich van het overleg bedoeld in artikel 6, §§ 2 tot 3*bis*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aangezien het geen bevoegdheidsverdelende regel in de zin van artikel 30*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, noch een substantiële vormvereiste in de zin van artikel 14*bis* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vormt. Bijgevolg zal het gebrek aan overleg in de hoofdstedelijke gemeenschap op geen enkele manier de geldigheid van de door de bevoegde overheden genomen beslissingen kunnen aantasten.

Een door dit voorstel voorzien overleg vormt evenwel een uitzondering op het voorgaande: over het sluiten of onbruikbaar maken van de op- en afritten van de autosnelwegring om Brussel (R0) moet vooraf overleg gepleegd worden tussen de gewesten (het voorgestelde artikel 92*bis*, § 7, derde lid). Zoals het overleg bedoeld in artikel 6, §§ 2 tot 3*bis*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zal het niet vervullen van dit overleg voor elke wettelijke dan wel administratieve beslissing die het sluiten of onbruikbaar maken van de op- en afritten van de autosnelwegring om Brussel (R0) tot gevolg heeft, naargelang het geval, een inbreuk vormen op een bevoegdheidsverdelende regel (artikel 30*bis* van de bijzondere wet

1989 relative à la Cour constitutionnelle) ou d'une forme substantielle (article 14*bis* des lois coordonnées sur le Conseil d'État). La présente proposition de loi spéciale prévoit que cette concertation entre les trois régions aura lieu au sein de la communauté métropolitaine. Aussi longtemps que les trois régions n'auront pas conclu l'accord de coopération déterminant l'objet et les modalités de la concertation au sein de la communauté métropolitaine, cette concertation entre les trois régions aura lieu en dehors de celle-ci. Lorsque l'accord de coopération aura été conclu, cette concertation devra nécessairement avoir lieu au sein de la communauté métropolitaine, selon les modalités qui auront été prévues dans l'accord.

*
* *

van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof) of een substantiële vormvereiste (artikel 14*bis* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Dit voorstel van bijzondere wet voorziet dat dit overleg tussen de drie gewesten plaats zal vinden in de hoofdstedelijke gemeenschap. Zolang de drie gewesten het samenwerkingsakkoord dat het voorwerp en de nadere regels van het overleg in de hoofdstedelijke gemeenschap bepaalt, niet hebben afgesloten, zal dit overleg tussen de drie gewesten plaatsvinden buiten de hoofdstedelijke gemeenschap. Wanneer het samenwerkingsakkoord gesloten zal zijn, zal dit overleg noodzakelijkerwijze moeten plaatsvinden in de hoofdstedelijke gemeenschap volgens de nadere regels die in het samenwerkingsakkoord zullen voorzien zijn.

Alexander De CROO.
Philippe MOUREAUX.
Dirk CLAES.
Christine DEFRAIGNE.
Bert ANCIAUX.
Marcel CHERON.
Freya PIRYNS.
Francis DELPÉRÉE.

*
* *

PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE**CHAPITRE I^{er}****Disposition générale****Article 1^{er}**

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE II**Modifications de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles****Art. 2**

L'article 92*bis* de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, inséré par la loi du 8 août 1988 et modifié par les lois des 16 janvier 1989, 5 mai 1993, 16 juillet 1993, 28 décembre 1994, 13 juillet 2001, 16 mars 2004 et 21 février 2010, est complété par un paragraphe 7 rédigé comme suit :

« § 7. Il est créé une communauté métropolitaine de Bruxelles en vue d'une concertation en ce qui concerne les matières visées à l'article 6, § 1^{er}, qui sont d'importance transrégionale, en particulier la mobilité, la sécurité routière et les travaux routiers de, vers et autour de Bruxelles. Les régions sont membres de la communauté métropolitaine et les représentants de leur gouvernement y siègent. Toutes les communes de la Région de Bruxelles-Capitale et des provinces du Brabant flamand et du Brabant wallon, de même que l'autorité fédérale sont membres de droit de la communauté métropolitaine. Les provinces du Brabant flamand et du Brabant wallon sont libres d'adhérer.

Les régions concluent un accord de coopération pour fixer les modalités et l'objet de cette concertation.

Le fait de fermer ou de rendre inutilisables les accès et sorties du ring autoroutier de Bruxelles (R0) ne peut se faire qu'après concertation entre les régions au sein de la communauté métropolitaine visée à l'alinéa 1^{er}.

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET**HOOFDSTUK I****Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II**Wijzigingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen****Art. 2**

Artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ingevoegd bij de wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wetten van 16 januari 1989, 5 mei 1993, 16 juli 1993, 28 december 1994, 13 juli 2001, 16 maart 2004 en 21 februari 2010, wordt aangevuld met een paragraaf 7, luidende :

« § 7. Er wordt een hoofdstedelijke gemeenschap van Brussel opgericht met het oog op overleg over de aangelegenheden bedoeld in artikel 6, § 1, die meerdere gewesten aanbelangen, in het bijzonder mobiliteit, verkeersveiligheid en de wegenwerken vanuit, naar en rond Brussel. De gewesten zijn lid van de hoofdstedelijke gemeenschap en de vertegenwoordigers van de hun regeringen hebben er zitting in. Alle gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en van de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant, evenals de federale overheid zijn van rechtswege lid van de hoofdstedelijke gemeenschap. De provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant kunnen vrij toetreden.

De gewesten sluiten een samenwerkingsakkoord om de nadere regels en het voorwerp van dit overleg vast te leggen.

Het sluiten of onbruikbaar maken van de op- en afritten van de autosnelwegring om Brussel (R0) kan enkel gebeuren nadat daarover overleg is gepleegd tussen de gewesten in de hoofdstedelijke gemeenschap bedoeld in het eerste lid.

À titre transitoire, la concertation prévue à l'alinéa 3 a lieu en dehors de la communauté métropolitaine dans l'attente de la conclusion de l'accord de coopération visé à l'alinéa 2. »

2 avril 2012.

Bij wijze van overgangsmaatregel heeft het in het derde lid bedoelde overleg plaats buiten de hoofdstedelijke gemeenschap in afwachting van het sluiten van het in het tweede lid bedoelde samenwerkingsakkoord. »

2 april 2012.

Alexander De CROO.
Philippe MOUREAUX.
Dirk CLAES.
Christine DEFRAIGNE.
Bert ANCIAUX.
Marcel CHERON.
Freya PIRYNS.
Francis DELPÉRÉE.